

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinjer idéburet offentligt partnerskap

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KS/2019:441

Dokumentet är beslutat av: Kommunstyrelsen

Dokumentet beslutades den: 8 juni 2020

Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder och kommunala bolag

Dokumentet gäller till den: Tillsvidare, senast 2024

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Ersätter Riktlinjer Idéburet offentligt partnerskap antagna av Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden 2017-08-31 (AVUX/2017:41)

Dokumentansvarig är: Kommunstyrelsen

För revidering av dokumentet ansvarar: Kommunstyrelsen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Kommunstyrelsen

Relaterade dokument: Strategi för arbetsmarknad, näringsliv och idéburen sektor (KS /2016:275), Policy för arbetsintegrerade sociala företag, Strategi för ett jämlikt Botkyrka (KS/2014:612)

Riktlinjer

Innehållsförteckning

Inledning	4
Samverkan med idéburna organisationer	4
Idéburet offentligt partnerskap (IOP) som modell för samarbete.....	5
När kan ett partnerskap ingås?	6
Juridiska aspekter	6
Uppföljning	7
Begrepp	7
Referenser	7
Bilaga:Handledning till riktlinjerna	8

Inledning

Samverkan med idéburna organisationer är en förutsättning för lokal hållbar utveckling. Idéburna organisationer är verksamma nära de individer de stödjer. De lyssnar in och förmedlar människors erfarenheter och har möjlighet att utveckla arbetssätt och metoder som bättre svarar mot de behov som finns lokalt. Föreningarnas närhet till individers vardag bidrar till att bredda analysen om de livsvillkor och förutsättningar som olika grupper lever med. Genom samverkan kan kommunen stödja idéburet engagemang som formar den lokala utvecklingen i hållbar riktning. Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en modell för stärkt samverkan mellan Botkyrka kommun och idéburna organisationer.

Riktlinjerna beskriver vad som är viktigt när vi utformar en överenskommelse om IOP mellan Botkyrka kommun och idéburna organisationer. Riktlinjerna är en vägledning för hur vi kan forma och utveckla samverkan genom partnerskap. Riktlinjerna beskriver den balans som eftersträvas i relationen mellan kommunen och idéburna organisationer som beslutat att tillsammans ta ansvar för lokal hållbar utveckling.

Idéburet offentligt partnerskap som samverkansmodell stöds av bland annat Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och har fått bred förankring i landets kommuner¹. Den praxis som har utvecklats är underlag för de kriterier som gäller för Botkyrka kommuns riktlinjer om idéburet offentligt partnerskap.

Samverkan med idéburna organisationer

Samverkan med idéburen sektor är ett prioriterat område. De idéburna organisationernas roll och funktion är nödvändig för förverkligandet av ett hållbart och jämlikt Botkyrka.

Den lokala överenskommelsen i Botkyrka beskriver de gemensamma utgångspunkterna för samverkan mellan idéburna organisationer och Botkyrka kommun.² Den är en gemensam samverkansförklaring som syftar till att skapa strukturer för ömsesidigt samarbete och partnerskap mellan idéburna organisationer och kommunen. Den lokala överenskommelsen innehåller principer om dialog, demokrati, öppenhet och insyn, självständighet och oberoende, kvalitet,

¹Utveckla idéburet offentligt partnerskap i kommuner, landsting och regioner, SKL Rapport 2017.

²Överenskommelsen Botkyrka, Idéburna organisationer och Botkyrka kommun i samverkan för ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart Botkyrka (AVUX/2016:55 KS/2016:639)

långsiktighet, mångfald och utveckling. Alla IOP-överenskommelser ska grunda sig i den gemensamma värdegrunden som utgörs av principerna.

Den lokala överenskommelsen säkerställer idéburna organisationers roll och funktion som jämbördiga parter i samarbetet med kommunen. Det innebär att arbetet som planeras och utvecklas ska genomföras på ett sätt som ser till att jämlikt inflytande, mandat och lika villkor präglar hela arbetsprocessen.

Idéburet offentligt partnerskap som modell för samarbete

Idéburet offentligt partnerskap är en samverkansmodell mellan offentlig och idéburen sektor. Det är en modell som syftar till att stödja en specifik verksamhet som hanterar en komplex samhällsutmaning. IOP ger verksamheten möjlighet att aktivt delta och bidra till en lösning som stärker en positiv och hållbar samhällsutveckling.

Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap:

- Adresserar komplexa samhällsutmaningar som ingen aktör kan lösa ensam,
- bygger på ett gemensamt identifierat samverkansbehov, där kommunen och den idéburna organisationen har ett delat engagemang, ägarskap och styrning,
- är inte en beställning i syfte att tillgodose behov som kommunen på förhand definierat utan att involvera idéburna organisationer,
- kommunen ska inte ensidigt och i detalj ange vad som ska utföras och hur,
- är inte villkorat med sanktioner om överenskommelsen tar annan form än det som bestämts initialt,
- är en längre samfinansierad insats med gemensam uppföljning, utvärdering och beslut,
- kännetecknas av ömsesidigt förtroende där oförutsedda händelser löses i god anda,
- utformas inte som ett kommersiellt avtal,
- formaliseras i skrift och handling och definieras av samfinansiering och ömsesidighet i samverkansrelationen
- bedömning om IOP är lämplig görs utifrån varje enskild situation.

När kan ett partnerskap ingås?

För att en idéburen organisation ska bli aktuell för dialog om idéburet offentligt partnerskap ska följande kriterier vara uppfyllda:

- Den specifika verksamheten sker på initiativ av den idéburna organisationen eller av kommunen.
- Den specifika verksamheten är inte en del av det normerande föreningsbidraget.
- Det finns ingen marknad eller konkurrenssituation att vårda.
- Bägge parterna är med och finansierar insatser i verksamheten, via pengar eller andra resurser.
- Den idéburna organisationen och kommunen avser att driva verksamheten under längre tid.

Ett idéburet offentligt partnerskap bör tillämpas när:

- Verksamheten bidrar till lokal hållbar utveckling i kommunen och de idéburnas delaktighet skapar positiva mervärden för Botkyrkaborna.
- Varken kommunen eller den idéburna organisationen vill göra den verksamhetsbedrivna delen till en leverantör på den fria marknaden.

Juridiska aspekter

Den lagstiftning som samverkansmodellen idéburet offentligt partnerskap behöver förhålla sig till är i huvudsak Kommunallagen, Lagen om offentlig upphandling och EU:s statsstödsregler. IOP som modell för att nå gemensamma samhällsmål, enligt de kriterier som gäller för dessa, är vanligtvis förenliga med allmänintresset och i enlighet med Kommunallagen.³

Överenskommelse om partnerskap handlar inte om ett kommersiellt kontrakt utifrån ett av beställaren framtaget upphandlingsdokument. Ett IOP är ett partnerskap med gemensamma och avgränsade åtaganden under en given tidsperiod. Det är viktigt att vid varje enskild överenskommelse om partnerskap göra en bedömning om IOP är den lämpliga formen för den verksamhet som ska utföras. De juridiska förutsättningarna ska bedömas vid varje enskilt fall och varje IOP ska förankras med jurister på demokrati- och kansliavdelningen på kommunledningsförvaltningen.

IOP ersätter inte föreningsbidrag. Den organisation som utformar en överenskommelse om IOP kan fortfarande få föreningsbidrag eller delta i upphandlingar där kommunen köper en tjänst.

³ SKL rapport 2017 sid 15 ff

Uppföljning

Uppföljning av överenskommelsen om idéburet offentligt partnerskap sker inom ramen för det specifika partnerskap som tas fram.

Riktlinjerna för idéburet offentligt partnerskap ska följas upp av kommunledningsförvaltning för att säkerställa att de är praktiskt användbara och förenliga med närliggande regelverk. Riktlinjernas aktualitet prövas vid nya lagförslag eller nationella rekommendationer.

Definition av begrepp

Civilsamhället räknas som den tredje sektorn där offentliga och privata är de övriga två sektorerna. Flera olika benämningar används för att beskriva civilsamhällets organisationer. Inom ramen för den lokala överenskommelsen mellan Botkyrka kommun och civila samhällets sektor har vi valt att använda begreppet idéburna organisationer⁴.

Idéburna organisationer är till exempel en förening, studieförbund, folkhögskola, ekonomisk förening, arbetsintegrerade sociala företag, stiftelse, kooperativ, icke-vinstdrivna sociala företag och aktieföretag.

Ett begrepp som används i vår kommun är den sociala ekonomin. Med det menar vi föreningar, organisationer och sociala företag som bidrar till service och där kommunen inte med självklarhet är ensam utförare. Verksamheten har allmännyttan eller medlemsnytta och vinstintresset är inte den främsta drivkraft.

Referenser

Överenskommelsen Botkyrka, Idéburna organisationer och Botkyrka kommun i samverkan för ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart Botkyrka (AVUX/2016:55, KS/2016:639)

EU:s direktiv 2014/24/EU

Idéburet offentligt partnerskap – vilka möjligheter erbjuder EU-rätten? Forum idéburna organisationer med social inriktning, Front Advokater -www.socialforum.se

Kommunallagen (2017:725)

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

⁴ Beskrivning finns bland annat i Strategi för näringsliv, arbetsmarknad och idéburen sektor (KS/2016:275).

Utveckla idéburet offentligt partnerskap i kommuner, landsting och regioner, Rapport från utvecklingsarbetet 2017. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)

Palett för ett stärkt civilsamhälle, SOU 2016:13

Ordning och reda i välfärden, SOU 2016:78

Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället, SOU **2019:35**

En tydlig definition av idéburna aktörer i välfärden, dir 2018:46

Bilaga:Handledning till riktlinjerna

Till riktlinjerna finns som separat bilaga en handledning för idéburet offentligt partnerskap. Handledningen är ett stöd för att forma en överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap och säkerställa att regelverk och riktlinjer följs.

